

SO 21 KILPAILULAINSÄÄDÄNNÖN HUOMIOON OTTAMINEN STANDARDOINNISSA

Vahvistettu SESKO ry:n hallituksessa 2014-09-19

1 Toimintaohjeiden tarkoitus ja soveltaminen

Näiden sisäisten toimintaohjeiden tarkoitus on varmistaa, että SESKOssa yhteisönä menetellään asianmukaisesti erityisesti huomioiden kilpailuoikeudelliset seikat.

Näitä sisäisiä toimintaohjeita tulee noudattaa kaikessa SESKOn toiminnassa, sekä kaikissa SESKOn orgaaneissa (mm. hallitus, työvaliokunta, vuosikokous, komiteat, seurantaryhmät) ja sen jäsenten (jäljempänä ”Jäsenet”) keskinäisissä suhteissa ja SESKOn ja Jäsenten välisessä suhteessa.

2 Yleiset velvollisuudet

SESKOn toiminnan tulee olla Jäsenten osalta tasapuolista ja yhdenvertaista. SESKO sitoutuu siihen, että sen velvoitteet jaetaan Jäsenten kesken tasapuolisesti toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen.

Uuteen Jäseneseen on sovellettava tasapuolisia ja yhdenvertaisia ehtoja verrattuna SESKOn muihin Jäseniin sovellettaviin ehtoihin. Edellä oleva tarkoittaa syrjimättömyyttä ja yleistä velvollisuutta ottaa SESKOon kaikki siihen haluavat sähköteknillisiä standardeja käyttävät tai niiden valmisteluun osallistuvat rekisteröidyt yhdistykset tai muut oikeuskelpoiset yhteisöt.

3 SESKOn toiminta hankintojen osalta

SESKOn toiminta on järjestettävä niin, että se omien hankintojen osalta toimii tasapuolisesti ja avoimesti. Tällä korostetaan ensinnäkin sitä, että SESKOn tulisi hyödyntää omissa hankinnoissaan olemassa olevaa kilpailutilannetta. Vaikka yhdistykset eivät olisi velvollisia kilpailuttamaan hankintojaan hankintalain mukaisesti, on SESKOn hyvä kilpailuttaa hankintansa, ellei se selkeästi ole tarpeetonta esimerkiksi vähäisen taloudellisen intressin johdosta.

Kilpailuttaminen voidaan järjestää siten, että SESKO pyytää riittävän määrän tarjouksia valitsemiltaan toimittajilta.

4 Kilpailuoikeus

Kilpailulainsäädäntö edistää ja tukee kilpailua vapaan markkinatalouden perustana. Siksi SESKOn toiminnassa on noudatettava kilpailulain säännöksiä sekä muita kilpailun säätelemiseksi annettuja lakeja. Tämä tarkoittaa, että SESKOn toiminta ei saa vaikuttaa kielteisesti, estävästi tai vääristävästi avoimeen ja riippumattomaan kilpailuun markkinoilla. SESKOn toiminnan missään vai-

heessa SESKO ja sen Jäsenet eivät tee sopimuksia tai muita järjestelyjä, aseta määräyksiä tai vaatimuksia tai muutoin yhdenmukaista käyttäytymistään, joka kohdistuu Jäsenten liiketoimintaan. Erityisen kiellettyjä ovat hintoja, tuotantoa, tuotteita, investointeja, markkinoita ja asiakkaita koskevat sopimukset ja järjestelyt.

Mikäli SESKO olisi joillakin markkinoilla määräävässä markkina-asemassa, ei tätä asemaa saa väärinkäyttää.

5 Kartellikieltoa koskevat toimintaohjeet

Jäsenet tekevät kaikki omat toimintaansa liittyvät päätöksensä itsenäisesti. SESKOn toiminnassa ehdottoman kiellettyjä ovat kaikki sellaiset SESKOn ja Jäsenten väliset suositukset, sopimukset, päätökset ja menettelytavat:

- joilla suoraan tai välillisesti vahvistetaan osto- tai myyntihintoja, -perusteita tai käytäntöjä taikka muita kauppaehtoja;
- joilla rajoitetaan tai valvotaan tuotantoa (esim. tuotteiden valmistaminen, tuotteiden määrät tai tuotantokapasiteetti), markkinoita, teknistä kehitystä taikka investointeja;
- joilla jaetaan markkinoita tai hankintalähteitä (esimerkiksi kilpailijoiden kesken jaetaan toiminta-alueet);
- joiden mukaan eri kauppakumppaneiden samankaltaisiin suorituksiin sovelletaan erilaisia ehtoja siten, että kauppakumppanit asetetaan epäedulliseen kilpailuasemaan (syrjäntäkielto ml. boikotti); tai
- joiden mukaan sopimuksen syntymisen edellytykseksi asetetaan se, että sopimuspuoli hyväksyy lisäsuoritukset, joilla niiden luonteen vuoksi tai kauppatavan mukaan ei ole yhteyttä sopimuksen kohteeseen (sitominen).

Kielletty yhteistyö voi käytännössä tapahtua monella tavalla, esimerkiksi:

- kirjallisella tai suullisella sopimuksella tai millä muulla yhteisymmärryksellä, hyväksynnällä tai sallimisella;
- toimialajärjestön säännöillä, päätöksellä, määräyksellä tai suosituksella;
- osallistumalla kokoukseen, jossa kilpailua rajoittava tarkoitus tai vaikutus on saati voimaa, eikä aktiivisesti irtisanoudu kielletystä yhteistyöstä; tai
- tietojen vaihdolla.

Kollektiivinen boikotti

Sopimukset, järjestelyt tai yhteisymmärrys, jossa kilpailijat yksissä tuumin kieltäytyvät tai uhkaavat kieltäytyä liikesuhteista tietyn kilpailijan, asiakkaan tai toimittajan kanssa, on kielletty.

Kollektiivinen boikotti on kyseessä, kun alan yritykset SESKOn puitteissa päättävät laatia alalle sellaisen standardin, joka estää ulkomaisten kilpailijoiden pääsyn kotimaan markkinoille. Myös osallistuminen tällaiseen hyväksyntään tai sallimiseen on kiellettyä. Kollektiivisena boikottina voitaisiin pitää myös sitä, että SESKOon ei oteta uutta jäsentä tasapuolisin ja syrjimättömin ehdoin.

Tietojen vaihto

SESKOssa toimiminen ei saa johtaa kiellettyyn tietojen vaihtoon. SESKOn Jäsenet eivät saa vaihtaa keskenään sellaisia tietoja, jotka kuuluvat Jäsenten liikesalaisuuden piiriin ja joiden perusteella samoilla markkinoilla kilpailevat tuottajat voisivat (edes teoriassa) yhtenäistää liiketoimintaansa ja kilpailukäyttäytymistään.

Jäsenet saavat antaa toiminnastaan SESKOLLE vain sellaisia tietoja, jotka ovat välttämättömiä SESKOn toiminnan kannalta. Näiden tietojen tulee olla sisällöltään niin yleisluontoisia kuin mahdollista. Yksittäisiä Jäseniä koskevia liikesalaisuuksia ei missään olosuhteissa saa luovuttaa muille Jäsenille.

Sellaisia tietoja, joita ei kukaan Jäsenistä eikä millään tavoin voi edes välillisesti yhdistää yksittäiseen yritykseen, on mahdollista luovuttaa SESKOn Jäsenille. Olennaista on kuitenkin se, että tiedot ovat niin yleisluontoisia, ettei edes mahdollisuutta yrityksen tunnistamiseen ole olemassa.

Myös vaihdettavan tiedon iällä on merkitys. Yksittäisiä yrityksiä koskevia tietoja ei saa pääsääntöisesti vaihtaa ennen kuin tapahtumasta, jota tiedot koskevat, on kulunut vähintään 12 kuukautta. Toisaalta myös tätä vanhemmat tiedot voivat olla merkityksellisiä kilpailukäyttäytymisen kannalta. Vain jos voidaan varmistua, että tiedot ovat menettäneet kilpailukäyttäytymisen kannalta merkityksensä, ei kiello koske näitä vanhentuneita tietoja.

SESKOn toiminnan missään vaiheessa SESKOn Jäsenille ei saa luovuttaa, eivätkä Jäsenet saa sopia, keskustella tai millään tavoin vaihtaa Jäsenten liikesalaisuuden piiriin kuuluvia – eikä erityisesti alle vuoden vanhoja – tietoja, kuten mm.:

- osto- tai myyntihintoja tai hintaan vaikuttavia tekijöitä koskevia tietoja
- kauppaehtoja (mm. toimitus-, luotto- ja takuuehdot)
- tuotantoa, tuotantotavoitteita, tuotekehittelyä tai innovaatioita
- kaupallisia tai teknisiä liikesalaisuuksia
- investointeja
- kustannuksia ja kustannusrakenteita
- myyntejä ja myynnin volyymejä
- ostoja, ostojen määriä, hankintalähteitä tai ostoalueita
- liikevaihtoja ja markkinaosuuksia
- asiakasmääriä tai -segmenttejä sekä asiakkaiden ostoja
- markkinointia.

Siltä osin kun tietojen kerääminen SESKOn toiminnassa perustuu lainsäädäntöön, tulee noudattaa seuraavia menettelytapoja:

- Tietoja, joiden vaihtaminen Jäsenten kesken on kiellettyä, ei sellaisenaan saa luovuttaa SESKOn Jäsenille eikä julkisuuteen. Jäsenille tai julkisuuteen annettavat tiedot on muokattava niin yleisluontoisiksi, ettei tietojen perusteella ketään jäsenyritystä voida tunnistaa tietojen perusteella.

- SESKO ei saa tietoihin liittää eikä muutoinkaan julkaista yhteenvetoja, kommentteja, analyyseja tai huomioita, joiden perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä yritysten kilpailukäyttäytymisestä, hinta- tai markkinakehityksestä tai muusta kilpailuoikeudellisesti kriittisistä kysymyksistä.
- Tiedoista ei saa keskustella kokouksissa eikä niistä saa vaihtaa myöskään tietoja kilpailijoiden kesken.
- SESKOn käyttöön toimitettu luottamuksellinen tieto on käsiteltävä siten, että tietoon eivät pääse käsiksi muut kuin tilastoja tekevät henkilöt tai henkilöt, joiden toimenkuva edellyttää pääsyä yksittäisiin yritystietoihin. Nämä henkilöt eivät saa olla jäsenyritysten edustajia.

SESKOn kokouksissa ei käsitellä asioita, jotka koskevat kielletyn tietojen vaihdon piiriin luettavia tietoja tai joilla voi olla vaikutusta yritysten tulevaan hinta- ja markkinakäyttäytymiseen. Tämän lisäksi on tärkeää noudattaa seuraavia menettelytapoja:

- SESKOn esityslistasta tulee käydä selkeästi ilmi toisaalta keskustelua edellyttävät asiat ja toisaalta vain tiedoksi tarkoitetut asiat.
- Esityslista hyväksytään kokouksen työjärjestykseksi ja siinä pitäydytään koko kokouksen ajan.
- Esityslistaan ei saa sisällyttää kiellettyjä aiheita (ks. kartellikielto).
- Tilastoyhteenvetoihin ja markkinakatsauksiin ei tule liittää kommentteja, analyyseja ja huomioita, joiden perusteella voidaan päätellä tulevaa hinta- tai markkinakehitystä – yritysten toimintaan liittyvät luottamukselliset tiedot on pidettävä luottamuksellisina.
- Yhteenvedot ja tilastot eivät saa luonteensa puolesta mahdollistaa kilpailuoikeudellisesti kiellettyä toimintaa.
- Luottamuksellisista tiedoista ei saa keskustella kokouksissa eikä niistä saa vaihtaa myöskään tietoja kilpailijoiden kesken.
- Jos kokouksen aikana keskustelu siirtyy kielletylle alueelle, tulee puheenvuoro ja aiheen käsittely välittömästi keskeyttää. Tämä velvollisuus on jokaisella kokoukseen osallistujalla.
- Kokouksen pöytäkirjaan kirjataan osallistujien nimet sekä käsitellyt aiheet tosiasiallisesti ja selkeästi.
- On tärkeää muistaa, että kilpailusääntöjä on noudatettava sekä muodollisissa että epämuodollisissa yhteyksissä. Kokouksen yhteydessä osallistujat käyvät usein epämuodollisia keskusteluja kahvitaulla, lounaalla tai illallisella. Näissäkään keskusteluissa ei saa käsitellä kiellettyjä aiheita.

6 Epäselvät tilanteet

Näissä toimintaohjeissa mainitut sallitut ja kielletyt toimintatavat eivät muodosta tyhjentävää luetteloa. Mikäli syntyy epäselvyys siitä onko toiminta sallittua vai ei, tulee asiasta hakea oikeudellista neuvoa ennen toimenpiteeseen ryhtymistä.

7 Luottamuksellisen tiedon salassapito

SESKOn tulee kerätä vain sellaiset tiedot, jotka ovat välttämättömiä sen toiminnassa ja sen raportointivelvollisuuden täyttämiseksi. SESKOn käyttöön toimitettu luottamuksellinen tieto on käsiteltävä yllä kohdassa 5 mainittujen periaatteiden mukaisesti.

SESKOlle annetut luottamukselliset tiedot tulee pitää salassa eikä tietoja saa luovuttaa kolmannelle muutoin kuin lakiin perustuvan raportointivelvollisuuden täyttämiseksi. Erityisesti tietojen käsittelyssä on otettava myös huomioon SESKOn tekemät salassapitosopimukset ja muut salassapitoon liittyvät sitoumukset.

8 Voimaantulo

Tätä ohjetta sovelletaan välittömästi.